

การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยาน
อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น*
Participation Government Organization in Buddhist Park
Development Wiang Kao District Khon Kaen Province

พระวุฒิไกร อภิรกษ์ (มัลย์ขวัญ), พระมหาวิรุฐ วิโรจโน, พระครูสังฆรักษ์ทวี อภโย และชนาธิป ศรีโท
Phra Wuttikrai Abhirakkho (Malaikhwan), Phramaha Wiruth Wirojano,
Phrakhru Sangkharak Thawi Aphayo and Chanathip Sritho
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
Mahamakut Buddhist University, Isan Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pantalee200134go@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนา 2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม 3) ศึกษาข้อเสนอแนะ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ จำนวน 101 คน เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T-test และ ค่า F-test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมปฏิบัติ รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแนวกันไฟ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ด้านส่งเสริมให้พระสงฆ์และชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ สัตว์ป่าและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านกิจกรรมพัฒนาป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และชุมชน ด้านติดตามผล ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านจัดทำขอบเขตที่พักรักษาในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

---

*ได้รับบทความ: 23 พฤศจิกายน 2564; แก้ไขบทความ: 1 มีนาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 30 เมษายน 2565

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กร โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ ได้แก่ ควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ควรมีส่วนร่วมปรับปรุงพุทธอุทยาน ควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ควรมีส่วนในการป้องกันไฟฟ้า ควรมีส่วนร่วมในการจัดทำป้าย ควรมีส่วนร่วมในการเพาะชำกล้าไม้ ควรมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปฏิบัติงาน และควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์การป้องกันไฟฟ้า

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; องค์กรภาครัฐ; การพัฒนาพุทธอุทยาน

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study the level of government organization's participation in development, 2) to compare the participation, 3) to study the recommendations. It is a quantitative research. The sample group consisted of 101 staff members. The data collection tool was a questionnaire and statistics used to analyze the data, namely percentage, mean, standard deviation, T-test and F-test values. The statistical significance was determined at the .05.

The results showed that:

1. Overall participation is at the highest level. When considering each aspect, it was found that the side with the highest mean was in terms of participation in joint implementation, followed by the construction of fire lines, followed by participation in monitoring and evaluation. Encouraging monks and communities to participate in forest conservation wildlife and natural resources in forest development activities with the participation of monks and communities; follow-up aspects; participation in receiving benefits. Participation in thinking and making decisions and the side with the lowest mean is Establishing the boundaries of monks' accommodation in conservation forest areas.

2. The results of the comparison of the participation of local government organizations Classified by personal factors, gender, age, work experience position with in the organization Overall, there is no difference. statistically significant at the .05 level.

3. Suggestions for the participation of government organizations: should be involved in the planning should participate in activities should participate in the improvement

of the Buddhist Park should participate in the audit should play a part in forest fire prevention should be involved in the preparation of signs should be involved in the cultivation of seedlings. should be involved in performance monitoring. and should be involved in forest fire prevention campaigns.

Keywords: participation; government organization; Buddhist Park Development

1. บทนำ

องค์กรภาครัฐที่เกิดขึ้นภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ 2560 มีจำนวนมากกว่าองค์กรภาครัฐที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพุทธอุทยาน องค์กรภาครัฐเป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นในสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่มีบทบาทภารกิจสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษา แนะนำ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงินการคลังและการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่และโครงสร้างส่วนราชการ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นไปตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับการจัดท่างบประมาณเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรม (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559)

วัดเป็นจุดศูนย์รวมของคนในสังคมไทย และมีบทบาทที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน และวัดมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยมายาวนาน จนทำให้สังคมไทยเกิดการพัฒนาทั้งรูปธรรมและนามธรรม ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ตึงามระหว่างวัดและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ตลอดจนจนถึงประชาชนทั่วไป ตัวอย่างเช่น การสนับสนุนและการส่งเสริมให้กุลบุตรได้บวชเรียนตามอาวาสต่างๆตลอดจนถึงการส่งเสริมกุลบุตรที่ อายุ 20 ปีอุปสมบทเป็นพระภิกษุในช่วงฤดูกลางเข้าพรรษา ตลอด 3 เดือน เป็นต้น (ดำรงศักดิ์ มีสุนทร, 2556)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ส่งเสริม ประสานงานและสนับสนุนในการพัฒนาวัด ซึ่งรวมถึงการสร้างศาสนสถาน ตลอดถึงการดำเนินการสร้างพุทธอุทยานต่างๆ เช่น วัดมกุฏกษัตริยาราม วัดถ้ำผาเก็ง เป็นต้น เพราะการสร้างวัดและศาสนสถานเกี่ยวข้องกับทางกฎหมายและฝ่ายการปกครองของบ้านเมืองโดยตรง ดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กันระหว่างกับอำนาจและหน้าที่บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ การดำเนินการ การส่งเสริม การประสานงาน และการสนับสนุน (ทนงศักดิ์ จันทร์ทอง, 2560)

ป่าไม้ธรรมชาติไม้ คือ สถานที่สำหรับพักอาศัยของพระสงฆ์ในการบำเพ็ญสมณธรรม บริเวณพื้นที่อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น มีพุทธอุทยานหลายแห่งที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่า พระสงฆ์สามารถพักอาศัยเพื่อการบำเพ็ญสมณธรรม และดูแลรักษาป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อรักษาภูเขียง เป็นสถานที่ที่มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีความสปีปายะ คือ สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การอาศัยและปฏิบัติภาวนาสำหรับพระสงฆ์และผู้สนใจในการปฏิบัติธรรม ซึ่งในอดีตจนถึงปัจจุบันมีพระสงฆ์พ่อแม่ครูบาอาจารย์ในสายปฏิบัติหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ได้มาพักปฏิบัติธรรมเสมอมา อาทิเช่น หลวงปู่ใหญ่สีมา อัมมธโร วัดจันทาราม หลวงปู่จันทร์ เขมปัตโต วัดจันทร์เขมาราม หลวงปู่คำดี ปภาโส วัดถ้ำกวาง หลวงปู่สุด เขมจารี วัดศรีภูเวียง หลวงพ่อพระครูวินัยธรเชาวนพิทย์ สุธีโร วัดมกุฏวิมุตติศรี หลวงพ่อสุบรรณ ชุตินธโร วัดถ้ำผาเก็ง เป็นต้น โดยเป็นที่ทราบกันดีในหมู่ผู้ปฏิบัติว่าเทือกเขาภูเวียงเป็นเทือกเขาแห่งการเจริญสมณธรรมและเหมาะแก่การเจริญจิตภาวนาเป็นอย่างยิ่ง

วัด คือ โรงเรียน สถานศึกษาและสถานสังคมสงเคราะห์สำหรับให้ความรู้และปลูกฝังทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ตลอดถึงการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนในชุมชน ทำให้วัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดต่างๆร่วมกัน อีกทั้งวัดยังมีหน้าที่ในการช่วยเหลือเกื้อกูลสังคม เช่น เป็นโรงเรียน เป็นโรงพยาบาล เป็นที่ฝึกวิชาชีพ เป็นสถานที่สำหรับพักผ่อน เป็นที่ประชุมและไกล่เกลี่ยในกรณีเกิดข้อพิพาท ตลอดถึงเป็นศูนย์รวมทางเศรษฐกิจของชุมชน เป็นต้น การพัฒนาวัดไม่ใช่เรื่องง่าย วัดแต่ละแห่งย่อมมีประวัติความเป็นมา สภาพชุมชนโดยรอบมีสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีลักษณะเด่นและด้อยที่แตกต่างกันไป การพัฒนาวัดให้เพิ่มพูนข้อดีเด่น และขจัดข้ออ่อนด้อยให้น้อยลงที่สุด หรือให้หมดสิ้นไปนั้น ต้องใช้ความพากเพียรอย่างยิ่ง เมื่อท่านทั้งหลายผู้ได้ชื่อว่าเป็นสมภาร มีหน้าที่รับภาระของวัด ได้ทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มุ่งมั่นพัฒนาสร้างสรรค์ ให้พัฒนาขึ้นการบริหารงานย่อมต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ของงาน เป็นเป้าหมายสำคัญ (อัมพร อมพโร, 2560)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการเลือกพื้นที่อำเภอเวียงเก่าในการทำวิจัยในครั้งนี้ เพื่อจะได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะว่าการสร้างวัดจะสำเร็จได้อย่างยั่งยืนได้นั้น ต้องได้รับความร่วมมือการสนับสนุนจากประชาชน องค์กรและหน่วยงานต่างๆ จากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและประชาชน จึงต้องมีการทำวิจัยว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาพุทธอุทยาน มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาพุทธอุทยานอำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น ให้มีความอุดมสมบูรณ์เจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนสืบไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยาน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยาน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยาน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการศึกษาข้อมูลจากการลงพื้นที่วิจัย ประชากรในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 101 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวจำนวน 45 ข้อ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินตามขั้นตอน คือ 1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน นำส่งเจ้าหน้าที่เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย 2) เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟังอย่างละเอียด และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 101 ชุด แล้วนำมาทำการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลโดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัยและทดสอบสมมติฐาน คือ สถิติพรรณนา จะเป็นการวิเคราะห์ขั้นต้นที่นำเสนอการพรรณนาลักษณะของข้อมูลสถิติที่ใช้ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติร้อยละและค่าความถี่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) 2) สถิติที่ใช้ในการวัดระดับการมีส่วนร่วม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2550) 4) ข้อมูลข้อเสนอแนะผู้ศึกษาจะใช้วิธีจัดกลุ่มเนื้อหาที่มีลักษณะเดียวกัน แจกแจงความถี่แล้วพรรณนาความ

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กร สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ส่วนใหญ่เพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 มีตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4

2. ระดับการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยาน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมปฏิบัติ รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแนวกันไฟ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลด้านส่งเสริมให้พระสงฆ์และชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ สัตว์ป่าและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านกิจกรรมพัฒนาป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และชุมชน ด้านติดตามผล ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจัดทำขอบเขตที่ปักธงชัยในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยาน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีส่วนร่วมแตกต่างกันอยู่ 1 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมพัฒนาป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมแตกต่างกันอยู่ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ด้านจัดทำขอบเขตที่ปักธงชัยในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ด้านกิจกรรมพัฒนาป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และชุมชน ด้านติดตามผล ด้านการจัดทำแนวกันไฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมแตกต่างกันอยู่ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านจัดทำขอบเขตที่ปักธงชัยในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ด้านกิจกรรมพัฒนาป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และชุมชน ด้านติดตามผล ด้านการจัดทำแนวกันไฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กร โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาพุทธอุทยาน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกันอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมปฏิบัติ ด้านกิจกรรมพัฒนาป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์และชุมชน ด้านการจัดทำแนวกันไฟ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่มีค่าความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ควรมีส่วนร่วมในการป้องกันไฟป่า ควรมีส่วนร่วมในการจัดทำป้าย ควรมีส่วนร่วมในการเพาะชำกล้าไม้ ควรมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปฏิบัติงาน ควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์การป้องกันไฟป่า

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของรัฐ กันภัย (2558, หน้า 465-482) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กรมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยานแตกต่างกัน ผลการวิจัยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามปรากฏดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ ชูรัรักษ์ (2561, หน้า 75-89) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกอายุที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัฐ กันภัย (2558, หน้า 465-482) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยาน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่นโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวรรณ มะลิวรรณ (2560, หน้า 694-708) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนเขาสูง ตำบลเขาสูง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี พบว่า ประชาชนที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนไม่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกเจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กรแตกต่างกัน มีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐในการพัฒนาพุทธอุทยาน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่นโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทชัย ไตรรัตน์วงศ์ (2559, หน้า 149-159) ได้ทำวิจัยเรื่อง พระสงฆ์กับกิจกรรมการอนุรักษ์ภูมิทัศน์ป่าไม้: กรณีศึกษา พระราชวิสุทธิธัมมณี (หลวงพ่อยืนขนต์พิไล) พุทธอุทยานวัดเขาศาลา อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ พบว่า พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กรแตกต่างกันมีส่วนร่วมในส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิทัศน์ป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรกำหนดนโยบายด้านจัดทำขอบเขตที่พิกสงฆ์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในด้านจัดทำขอบเขตที่พิกสงฆ์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์มากขึ้น เช่น สนับสนุนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำเขตที่พิกสงฆ์ให้ถูกต้อง

1.2 ควรกำหนดนโยบายด้านการจัดทำแนวไฟป่า โดยให้เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดทำแนวไฟป่า และกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการงานด้านการจัดทำแนวไฟป่าอย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

2.1 จัดโครงการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และธรรมชาติ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมพัฒนาพุทธอุทยาน

2.2 จัดโครงการปลูกป่า เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าให้อุดมสมบูรณ์

3. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กร โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

3.2 ควรศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กร

7. องค์กรความรู้ที่ได้รับ

ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่สำคัญ คือ องค์กรภาครัฐให้ความสำคัญและได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพุทธอุทยานเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ร่วมดำเนินการร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามและประเมินผล ร่วมคิดและตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมทำขอบเขตที่พิกสงฆ์ ร่วมอนุรักษ์สัตว์ป่า ร่วมอนุรักษ์ป่าไม้ และร่วมจัดทำแนวกันไฟ เป็นต้น

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). *กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย*. เข้าถึงได้จาก <http://www.moi.go.th/>

ณรงค์ ชูรัชย์. (2561). การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; ว.มร.*, 4(2), 75-89.

ดำรงศักดิ์ มีสุนทร. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน กรณีศึกษาวัดนามสมมุติกับชุมชนนามสมมุติ จังหวัดกาญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทองคำดี จันทร์ทอง. (2560). *การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: ชินวัฒน์.

นันทชัย ไตรรัตน์วงศ์. (2559). พระสงฆ์กับกิจกรรมการอนุรักษ์ภูมิทัศน์ป่าไม้: กรณีศึกษา พระราชวิสุทฺธิมุนี (หลวงพ่อเย็น นนฺตโพโล) พุทธอุทยานวัดเขาศาลา อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล*, 26(1), 149-159.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2550). *ICT (ไอซีที)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/main2/t-ips.htm>
- รัฐ กัญภัย. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(1), 465-482.
- วิภาวรรณ มะลิวรรณ. (2560). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนเขาขลุ่ย ตำบลเขาขลุ่ย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. *วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(1), 694-708.
- อัมพร อมพโร. (2560). *การพัฒนาวัดตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: ไทยรัฐ.